

STRUKTURÁLIS IRÁNYZAT

Dr. Barát J. Katalin

Strukturális irányzat

- Salvador Minuchin / 1923 /
- 1970-es években írták le- rendkívül népszerű lett
- H. Aponte, B. Montalvo, J. Colapinto,
- Ch. Fishman
- Térbeli ,szervezeti metafórákat alkalmaznak
- Aktív terapeutai irányultság jellemzi

Strukturális irányzat

- Hátrányos helyzetű deviáns gyerekekkel foglalkozott- alulszervezett, szétesett családokkal találkozott
- Cselekvésorientált, rövid, konkrét beavatkozásokat alkalmazott
- Philadelphiában pszichoszomatikus, anorexiás gyerekeket gyógyított, patológia gyökere a családi kontextusban volt,

Strukturális irányzat

- Az első koherens elmélet
- Beavatkozási műveleteket is kidolgoztak
- Normatív, van elképzelése a jól működő családi szerkezetéről, és az ettől eltérő patológiás struktúrákról
- Fejlődési szempontokat is figyelembe vesznek

Strukturális irányzat

- A családtagok bizonyos elrendeződés, belső szerveződés alapján viszonyulnak egymáshoz, ezek kormányozzák a tranzakciókat
- Ez az elrendezés nem nyíltan kimondott, sokszor nem felismert, de összefüggő egész- ez a család struktúra
- Ismétlődő interakciós mintákban mutatkozik meg

Strukturális irányzat

- Az egészséges és a diszfunkcionális család nem a probléma hiányában különbözik
- Nincs abszolút értelemben vett egészséges struktúra—funkcionális a jól működő szerkezet, a körülményeknek, kihívásoknak megfelelően rugalmasan változik

Strukturális irányzat

- A tünet, a viselkedési probléma azzal a kontextussal kapcsolatos, ahol előfordul
- Tünet = nem megfelelő struktúra
- Tünet akkor fordul elő, ha a család szembekerül a változás szükségességével és nem tud változni

A családi struktúra elemei

Alrendszer: a család a funkcióit egymással összhangban működő, hierarchikus rendbe szerveződő alrendszerekben gyakorolja

- Nemzedéki, nemi, funkcionális felosztás
- Legfontosabb a szülői, házaspári, gyermeki alrendszer

A családi struktúra elemei

- Határok: az alrendszerek működését döntően meghatározzák a köztük lévő határok minősége- rugalmasság, átjárhatóság
- Jól működő családban a határ világos, jól definiált, rugalmas, adaptív- lehetővé teszi a támogatást, kapcsolódást és az autonómiát, elkülönülést is

A családi struktúra elemei

Patológiás, diszfunkcionális határok:

- diffúz, elmosódott határ: benyomul az egyik alrendszer a másikba, nehezített az autonómia, az alrendszerek közti kapcsolat jellemzője az összemosódottság
- merev határ: az alrendszerek izoláltak, ez a határ nem teszi lehetővé a támogatást és a szükséges kontrollt, az alrendszerek közti kapcsolat jellemzője a „szétkapcsoltság”

A családi struktúra elemei

A hierarchia:

- Egészséges: világos, egyértelmű hierarchia különbség van felnőtt és gyerek között
- Patológiás: homályos, túlhierarchizált, ill. ha a hierarchia hiánya jellemzi a rendszert

A családi struktúra elemei

A család működési folyamatában a tagok diádokba, triádokba kapcsolódhatnak

- Diádok: szövetség, túlinvolváltság, diád, konfliktusos kapcsolat
- Triádok: trianguláció, koalíció, elkerülő koalíció- patológiás , ha rigid a triád, titkos, és generációkon átívelő a koalíció

A strukturális terápia menete

- Tünet a nem megfelelő struktúrából fakad, amit a terapeuta az ismétlődő interakciós mintákból derít fel
- Tartalom helyett a kontextusra és a folyamatra figyel a terapeuta
- A terapeuta aktívan képviseli a kívánatos változás irányát

A strukturális terápia menete

Kezdeti fázis: kapcsolódás a családhoz/
joining assesment/

- Fenntartás
- Követés
- Utánzás

Sikeres kapcsolódás nélkül nincs sikeres
terápia

A strukturális terápia menete

- Strukturális diagnózis alkotás: interperszonális, a probléma megfogalmazásának kiterjesztése a család jelenlegi interakciós kontextusába

Figyelembe veszi: az élelciklust, a stressz – és erőforrásokat, a családi struktúrát, felméri a család rugalmasságát, a tünet fenntartásával kapcsolatos preferált patterneket

A diagnózis nyitott, változhat a terápia során,

A strukturális terápia menete

- Szerződés-kötés: nem tünetre, hanem struktúrára vonatkozik inkább, időközben módosítható, a család számára érthetően, világosan kell megfogalmazni.
- Terápiás beavatkozások:
Megjelenítés: ne beszéljenek róla, jelenítsék meg a konfliktust, jussanak egyezségeire itt, csinálják másként, mint otthon

A strukturális terápia menete

Terápiás beavatkozások: restrukturálás

Határképzés:

- a tér megváltoztatása: a terapeuta kiküld, átültet, gyerek nem szólhat bele a felnőtt beszédébe stb
- az egyéni autonómia védelme: mindenki a saját nevében beszél, ne válaszoljon helyette
- az alrendszer határainak kialakítása , megerősítése, a rigid triádok bontogatása

A strukturális terápia menete

- Terápiás beavatkozások:

Destabilizálás: a hierarchia viszonyok megváltoztatása

- szövetségre lép a terapeuta az alul lévővel
- koalíciót alkot valakivel 1 vagy 2 tag ellen
- ignorálja az állandó szószólót

Hatástalanítja a korábbi családi tranzakciókat

A strukturális terápia menete

- Fontosak az ülések alatti és az ülések közötti feladatok

Családi szobor készítés, ülésrend megváltoztatása, határképző házi feladatok adása: férfiak barkácsoljanak együtt, anya-lánya főzzön, házaspár menjen vendéglőbe

Fontos a realitáshoz igazodás !